

משפט מנהלי - כלי ירייה

מאת עוה"ד רינת בובליל - קדש

במדינת ישראל ממונה האגף לרישוי כלי ירייה על מתן רישיונות לתושבי המדינה, לארגונים וגופים, זאת על פי סמכותו ומכח חוק כלי ירייה, תש"ט - 1949.

בחינת הבקשות נעשית על ידי הרשות המוסמכת שהינה פקיד הרישוי על פי המלצת קצין משטרה בכיר, זאת בהתאם לסעיפי החוק ובהתאם למדיניות שגובשה ואושרה על ידי השר לביטחון הפנים.

כללי המדיניות והגורמים המהווים אותה, מפורסמים ומתעדכנים על ידי המשרד לביטחון פנים – האגף לכלי ירייה ונקראים 'תבחינים' ו'עילות'.

באופן כללי ומבלי להיכנס לעובי הקורה נכון להיום, שונה דין המבקש רישיון כלי ירי לראשונה מדין המבקש חידוש רישיון שהיה מחזיק בו כדין.

על אדם המגיש בקשה לקבלת רישיון נשק לראשונה / חדש לעמוד במספר עילות הנקראות 'דרישות סף' ובאחת מן העילות המפורסמת במסמך הנקרא 'מסמך תבחינים' – מסמך זה מתעדכן מעת לעת, כאמור, ומפורסם על ידי המשרד לביטחון פנים.

יש לציין כי לחלק מדרישות הסף קיימים סייגים.

כך לדוגמא, אחת מדרישות הסף הינה בוגר צבא או שירות לאומי או שירות אזרחי מגיל 21 ומעלה, דרישה המסוייגת ושונה בגיל המינימום הנדרש כלפי מי שהינו אזרח אך אינו בוגר צבא/שירות לאומי/שירות אזרחי שהינו 27 שנים.

בד בבד, נדרשת הוכחת קיומה של 'עילה' על פי הרשימה התקפה נכון לאותו מועד. על מנת להוכיח כנדרש עמידה באחת מן העילות, נדרש מהאזרח להמציא מסמכים נוספים כמו המלצה או רישיון הכל בהתאם לעילה שלפיה מגיש הבקשה מבקש את הרישיון, כך לדוגמא מי שגר בישוב המוכר כ'ישוב זכאי' ידרש לצרף למסמכים גם אישור תושב ולעיתים מסמכים נוספים בהתאם לשיקול דעת פקיד הרישוי.

מרבית הרישיונות בכלי יריה ברישוי פרטי הינם לגבי אקדח, עם זאת קיימת אפשרות לכלי ירי אחר.

כך לדוגמא, ספורטאי שהינו יורה פעיל - חבר במועדון קליעה לפחות שנתיים ועומד בדרישות התאחדות הקליעה יוכל להגיש בקשה לכלי ירייה שהוכר על ידי האגף למטרת ספורט כשהתחמושת תהא לפי המלצת התאחדות הקליעה וכן ידרש להציג פניה והמלצה פרטנית ממנכ"ל ההתאחדות אל ראש האגף לכלי ירייה ובמקרים מסוימים ולפי שיקול דעתו של פקיד הרישוי, ידרש להציג מסמכים נוספים.

ביחס למי שמבקש לחדש רישיון ובהתאם למדיניות הנהוגה לצמצום כלי ירייה בציבור, הדין שונה במעט נכון להיום.

ראשית והכי חשוב, על הרישיון להיות בתוקף.

אדם המחזיק בנשק על אף שתוקף רישיונו פג עובר לכאורה עבירה פלילית ולכן אם פקע תוקף הרישיון מוטלת חובה להפקיד את הנשק בתחנת המשטרה.

הודעת חידוש נשלחת בדואר על פי הכתובת הרשומה ברישומי משרד הפנים וניתן להגיש בקשה לחידוש רישיון מתקופה של שלושה חודשים לפני פקיעת תוקף הרישיון.

יש לשלם אגרה, לבצע מטווה ולהגיש גם הצהרת בריאות.

בנוסף, נדרש המחזיק להוכיח קיומו של תבחין מאושר.

בעת האחרונה נכנס לתוקף 'התבחין המשמר' החל על מי שמחזיק כדין ברישיון תקף לאקדח, רובה אויר או אקדח אויר, במשך 10 שנים או יותר ברצף או מי שמחזיק כדין ברישיון תקף לרובה צייד (כדוריות) רובה זעיר או רובה צבאי, במשך 15 שנים או יותר ברצף.

כמו בבקשה המוגשת לרישיון חדש, רשאי פקיד הרישוי לסרב גם לבקשה לחידוש הרישיון.

על החלטת פקיד הרישוי, ניתן להגיש ערר לוועדת הערר שיכולה לקבל את הערר או לדחות אותו תוך מתן נימוקים לדחייה.

על פי החוק הקיים, ניתן להגיש עתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי על החלטת ועדת הערר אם ההחלטה התקבלה בחוסר סבירות או בשרירות ובניגוד לכללי המשפט המנהלי. יש לציין כי בדרך כלל ובמרבית המקרים, יטה בית המשפט שלא להתערב בהחלטת הוועדה שכן היא הרשות המוסמכת אלא אם כן יוכח כי ההחלטה התקבלה בניגוד לעילות המשפט המנהלי וביניהן חוסר סבירות, שרירות, התעלמות מנתונים רלוונטיים וכדומה – עילות שעל העותר יהיה להוכיח.

לעיתים ובנסיבות מסוימות, יורה בית המשפט על החזרת הדיון לשימוע נוסף בוועדת הערר זאת מבלי לנקוט עמדה לגוף העניין ולעיתים, אם יהיה סבור שנסיונות הגשת העתירה היו מוצדקות יפסוק הוצאות לטובת העותר.

השוני בין סירוב לבקשה לרישיון חדש ובין סירוב לחידוש רישיון, נכון להיום עומד על בסיס העובדה שאין זכות מוקנית להחזקת כלי נשק אלא זו מתאפשרת רק לאחר קבלת רישיון מהרשות המוסמכת שרשאית לסרב לכך ולכן על המסורב להוכיח שהסירוב שננקט כלפיו אינו ראוי בנסיבות העניין.

הדבר נכון בעיקר לגבי המבקשים רישיון נשק חדש אלא שבבקשה לחידוש רישיון, התבטא בית המשפט לא אחת כי דווקא על הרשות הנטל להצביע על סיבה מוצדקת לסירובה לחדש את הרישיון ובכל מקרה, יש לבחון כל מקרה לגופו ולנסיבותיו.

המאמר הינו בגדר מידע כללי בלבד, ואין בו כדי להוות תחליף לקבלת ייעוץ משפטי ו/או תחליף לקבלת חוות דעת משפטית. הכותבת אינה נושאת באחריות כשלהי כלפי הקוראים ויש לראות בכתוב כמתן הסבר כללי ולא מחייב ובכל מקרה אין לראות במאמר משום מצג ו/או חוות דעת. כל הזכויות שמורות לכותבת.